

ГЕРМАНИЯБА—ДЬИЭ КЭРТЭНИНЭН

Бийнхл саас бийнхээ Германида олонор довто-
тербут нэлэн барбяттара. Кинилэр ыгырымылары-
най бу нүгүн атырдыа ыйгарч баран күүлэйдэн
нэлэлибт. Бони, Кельн, Гумерсбах куораттарынан
сыраттыбыт. Онно элбэх ололоох маллар хайдыа
олороллорун илэ харахпатынан көрдүбүт.

Дон озорор усулубуйлалар үзгэйн киш со-
бер эрэ. Уончалы олохох ыллар никелин, үе-
түү этээстэх хааһымай дьыаларга олоролдор, Хас
этээс айы ваннай, гуалет бааллар. Толору хаа-
чыллыылаах олоһуллубут дьыалар көстүүлэрэ ис-
тин-тастын тусарайдар. Илэр дьы үлэтнэр
биримэлэрин ыппаттар эбит. Ньит суууутуттан
садалаан тагас сууитарымытыгар тийэ барыта а-
томатический программалаах. Тагаһы хаалыыллар
эрэ, онтон ордуга масына бэйэтэ онорор: сууйар,
сайгыыр, куулар.

Оскуулагда үөрэнэр өбөлгөрдөөх ийгэлэр үкүгүтэр үлэлзэбөккө, өбөлгөрүнүн дьарыгтаналлар. Обществ-
пеннай транспорт диэн суох. Сарсыарда өбөлгөрүн
бэйэлэрин массынадаларынан илдьөн оскуулаҕа тут-

тараллар, үөрэх кэнниттэн баран ыдаллар. Оёо нобиста улахан. Оёон ийэлэр үлөлөөбөннө, динилэрин-уоттарын көрөллөрүгэр толору ылах барыллар. Ходобур, уон сүлөөх ыал биир ындаабын нобиста-лара 1,5 габ. марка, бийннэ хэрчыбытыгэр та-һаардахха 2 мөл. солкуобай буолар. Оттон 100 марнада бу ыал 2-3 нэдизлээ аһыыр аһын атны-лаһар. Оёно оёуруот аһын, үрүү аһы, халбаһы араһыны, утахтабы дэлэтчи ыдаллар.

Пенсионерларга эми улахан болгомто ууруллар эбит. Дыкни-уотунан хаачыйын тайынан ыарый-дахтарына дымаларинер бородукталарын эмтириг адалан бээрэдлер. Пенсионолара 1 тыбыынчаттан 1,5 тыбыынча марнага дэри.

Бигр фермергэ элгэрүүлэе малдыгтаабыныг. Германияда бааһынайдара үксүн дьыа кэргэниинэ үлэниллэр эбэт. Бээс үлэтинтээх дьыа кэргэн 20-ч ынабыт 30-ча боросуа нөрөөллөр. Ону таһынан 50-ча хааны, бигр оччо нууруссаыа Уонна да аҥыа

көтөрдөрү нителлэр. Отторун бейалара оттоботтор,
атын сир бааһындарыттан атылаһаһалар.

Манга табынан Кельн куорат куорат олохтоок
көрдүбүт. Бу сармаз кырдаас куорат олохтоок
торо былырга римляндар тушут «Кельн-дом» дөөл
соброрунан ордук кизин тутталлар. Германия ыраа
датырар.

Байнгт, 7 ордлоох яал, маных ырах дойд, баран сүүрбичэ сэл нэрбөтөх аймахтарбытын этастарбытын көрсөн кэлэрбынгтар нөмөлөспүт СР Президентин ийнэн Дьэа көргэн, дыахтар уонна демографическай политика проблемаларытар комитет председателигар А. Н. Бомедоновага, бу таарыта улуустаагы отделин начальнигар В. Д. Пилингэга, Кылааннаах нэбилэгийн дыахалтатын начальнигар В. М. Ядрихинскайга дьэа көргөмүт аатыттан удахан махталбытын тирэдьбит.

Елизавета уовна Андрей ЯНЦЕННАР.

АДЫНЛАХ.

ХАЬИАТ СУРУНУУТУН СЭНГЭЭРЭЛЛЭР

СИРДЭЭБИ ОЛОБУ
ЧЭПЧЭТИЬЭР БАГАЛААХ

Улуспут сира-ута географической байаанына-
тынан ууну бэйэтигэр тардыбат айылгалаах. Ол
түмүгэр үгүстүк курааныныр, ирриннах оёлуу
ниизер-хатар, сирип иуура хайыта барар, отун-ма-
һан кыаһы үүнүэрбэт, дьонун-сэргэтин, сүөһүтүн-
аһын кырыымчыг дымдалыыр. Ити киһи буружа
даһаны буолбатах. Уу тинибэттэн манымк хобдох
хартыһаны үгүстүк көрөбүт. Биир эмэ сым өг-
сүйдүхпиттэр күөбүрүн сизигилин сизэммит, ары-
сма аалыбыт, сылайыты сылаанымтабыт, аасыты
аһатабыт, утаппыты уунак күндүлүүбүт. Айылга
уонна киһи бэйэ-бэйэлэригэр хардарыта көмөлөс-
көн илээхтин үлэһитлэрэ буоллар, тоһолоох эрэ
үчүтэй буолуох этэй! Дьынаах патриот, дайдам
сах ияни киһи курааны утары охсуһууга бүтүн
өлөхторүн, билиилэрин-көрүүлэрин аһаатылар.
Айылга тоһолоох ууну бэрбитин, ону аһан бэр-
рэр иһахтаарын хастым эмэ үйөлөрүнүн аһа-
суоттаан, кэтээн көрөн, чинчийбн кыһал-татан тах-
сар суолу тобула сатаа...

Вастаан оруу булдуу суолун ыраак өрүстөр дох-
суу ууларын сизтен адалымга көрбүттөрө. Хага,
ити идеяны ыаллым улуустарбыт бөнөбистиниздер
урут туһаннах курдуктар. Анималар түмөсүүлөх
буоланнар, бары оро тураннар, өрүстөрүн уутун
тыыттарбатахтара, тамнах да ууну бычабарынны-
тахтара. Бырайымкыт туһата сөөк хаалбыта. Ошон

ити дьоммут өйдөрүн-санааларын байэ күүһүгэр-
кыаһар туһаайбыттар. Ол олохтоох уулары хаһа-
аны, туһаны уонна ардаы-хаары байэ кыаһын
көрөн сонгүүнү өбүннү. Итилэри наука, техника би-
лигин сайдыытыгар олобуран хайдах туһанары
ыйан биэрдилэр. Үрэхтэр ууларын хааһтарар тү-
бэлтэлэригэр ууну хаһаанар кыахтаннах курдук
эбиллэт. Петр Тимофеевич Аржанов улуустаагы
«Сага олох» хаһыат ахсынын 1 күнүнээри нүө-
мэригэр таһаартарбыт тариана судургутунан, сир-
уоту кыагини хаһарынан өссө туһаайга, барыс-
таахха дьылы, Кини хас эмэ үйөлөр ууларын хаһы-
һан туран эрийдэстэхпинэ, билгини үйөлөр күн-
нэрин-дьыһларын, уутун-хаарын аабыта-суоттаа-
һына ылынарарымылаах, кинини сөхтөрөр. Сирдээри
олоху итэһини сирийэн үөрэтэр дьонноох «Түрүр»,
уруккулуу халһан «дук» ғынарын кэтэһэн олоһор-
бут табыгаһа суох курдук «Өтөрүнөн маннын сыр-
дык ыра савья көчүрүбүтэ, олоххо кикринтэ ымыл-
дыбыт, суох эбээт. Улууэ сириттан-уотуттан баай-
дуол хостоммотоһун ийин, көмүстээвэр күндү идел-
лардаах, дьоннордоох эбиллэт диэри баһарыллар.
Онон кинилэр олохтоох толкуйдарын сиргэ-буорга
гүһөрбөккэ, олоххо киллэрэри толкуйдуурбут табы-
гастаах буолуох эбит.

Өдүөнэтгээ турбаһын кэлэр, олохтоох уулары ха-
лааныыга, ардактатыыга-хаардатыыга үбү-харчыны
булууга техника күүүнү көдьүүстээхтик туһаныыга
өйбүтүн-санаабытын түмөрбүт, субьектин-соргубу-
тун холбуурбут наады. Уу кирилик нэскилбитин тус-

түүр бонпууоска, кыһалыннахха, үбү-харчыны да, техниканы да булуохха толору сөп. Сорунуохха, турунуохха эрэ наада, кыаллын да сөптөөгү сыһы-соруу биниги улууспутугар баара мэлдьэһил-либэт суол.

«Илин эгэр» зона 1995 сыллаагы бырайыасар ардахтатын-хаардатын варианын уталыппакка тү-
хөрө охсуохха, былааһа киллэртэриэххэ, үбү-хар-
чыны туруорсуохха, Урут үлэлээбит дьон даһаны
билиһэллэрини, чурапчылар республикаҕа билдэр
дьоммут, хас сыл атын улуустартан оттоһон-маста-
нан сүөһүбүтүн сыл таһаардыбыт, хоту көһөрдү-
лүү адыархайын эппитинэн-харааһынан билби-
пит. Ити үтүө үлэниг үгэспитин умнубатахпыттана,
улууспут туһа дьин харабытын ньыппарынан ту-
руннаахпыттана, сыл ахсын сутуур кыһалдытыттан
быһыһаахпыттан сөн. Түксү, атын улуустары,
үрэх бастарын кэрийиэмизинг, сирбитин оностуу-
дун, уунан толору хааччынаабын. «Уу—олох ты-
на» дьин мээрэбэ этидлибэт, ыраас уунан аһыды-
тамыппытын умнан да бардыбыт, ол түмүгэр до-
руобуяабыт айыраата. Онон төбөнү өндөтөн, си-
ли көннөрөн, билигин наука, техника сайдыгыт-
тар тирээдирэн, айылҕа уутун муннuttан сизэртэ-
бирнэм ирдэбилдинэн буолла. Оһолорбут, сизэнэр-
бит ыччаттарбыт иһини дьылдаларын туһугар
туруулаһан мөккүбүбүн.

Сергей СТАРОСТИН,
тыыл, үлэ ветерана.

● ЖЫЛГАСТЫК

ХАДААР ХАРА САБЫЛА

Бу күннөргэ «Хадаар» табаарыстыба нырымахтаах хара саһылы нитэр ферматыгар үлэ-хамнас үтэнэ. Ол курдук, табаарыстыба саһылы өлөрөн, тагастаан атымыга таһаарыада, Ферма сәбиэдиһиссә Н. Н. Лукин, саһылы нитингэ-ууһатыыга эр сыл үлэлэбит Е. Н. Саввин уонна С. Н. Давыдов тиринни үтүгэй харчыстыбалаахтык, набыллыччы Сорйэн, көрөн-истэн тагастааһыны сана дылы көрсө түмүктүөхтэрэ.

Табаарыстыба излэр сылта саһыл саҕаны, бэргэ-
һэни уонна жылааннаах тириппи бэйэтинэн да
этымылыр былавиннаах.

КИИНЭВЭ СЫЛДЬАБЫТ ДУО?

Улуус киинизэфи «Айыллаан» Культура дьэнигэр буолар киинэлэргэ көрөөччү төһө сылдыарын туһунаа киномеханик Платон Коркинстан мыйта сьырытыбыт.

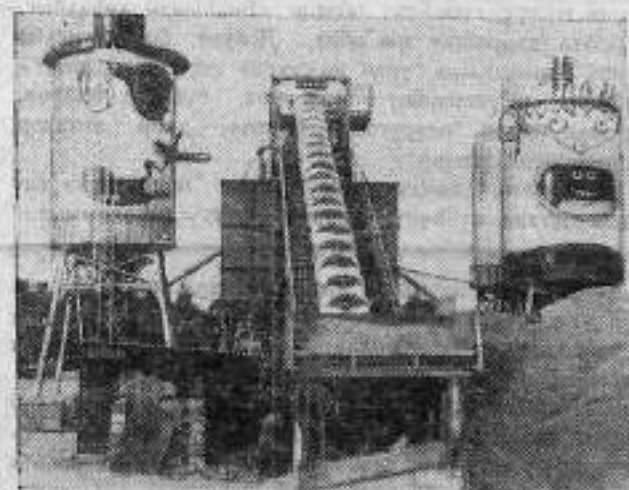
— Букатын аяйлах. Сана индийскэй, онтон да атын киинэлэргэ бастаан көсүүтүгэр мунулаан 30-ча киһи сүлдээр. Бу киинэлэри хаттаан көрдөрүүгэ 10-тан эрэ тахса көрөөччүгү кэлэр. Хаймахпытый, билигин 5 да көрөөччүгэ киинэни үөрүүнэн көрдөрөр буоллубут — динир киномеханик.

«СО» копр.

Чурагчы алын сүлүүх оскулатын 6-с корпусуна-
гар төрөнпүттөри нытта үлэ басыаннаахтым, ко-
дүүстэзихим ытыллар. Ол курдук, соторутаабыта
төрөнпүттөргө аналлаах «Норуот педагогиката—
одоно интиһгэ» диян темада лекторий буолла. Ого-
но одоно үөрэттиһэ, интиһгэ уһуннук үлэлээбит,
үгүс сымаларым бээрбит өстөрөн учууталлар на-
тыннылар.

Өбүгэлэрбит оёну интинигэ сүртү нымаларын кизигин ырытан, элбэхтик холобурдаан диниг не хоһоонноох бэсиздэни Россия үөрөбүрүмүн туйгуна Е. Д. Барашкова аахытын төрөлүүттөр көрөхсээн пийитилэр. М. А. Шадрин дьэ нэргөмчө кыыс оёну интин. М. Д. Илларионова айылдары харыстабын, А. С. Чичигинарова дьонго-сэргөдө сыһыан тустарынан санааларын эттилэр, төрөлүүттөргө сүбө биэрдилэр.

Бу күнәзә М. Д. Колесова салайар «Сатабыллах илһияр» курулушун оролоро айбыт олохунтарын сэргэ нуруот маастара, иястэньһэн Марфа Шады-

ратык толкуйдаатахха, уус-урунньык сыһыаннастахха,
ДЭЭ. ИТИННИИ.

ОСКУЛА ОЛОВО

**Төрөппүттэри кытта
көдүүстээхтик үлэлиир**

на үлэлэрийн быыстаниата көрдөрүлүүнэ, күнээрийн туттулалар табаарга атыы төрийдиннэ. Маны таһынан Л. П. Трофимова, Р. Р. Саввин дьярхастыыр оболоро ыллаан, үгкүлээн төрөһүттэри астыннардылар. Күрө дорбооннору таһаарар спнезаторы үчүуталлар бэйэлэрийн үптэриннэ атыыласпыттара даданы бу оскуола коллектива биир санаанан үлэлэрийн көрдөрө.

Үөрэххэ эрх буулбакна, оёо дьоёурун сайына-
рыга кыһамны баарыттан бийиги, төрөнүүттэр,
үөрэбит Уонна ийинитин дьобурдаах коллективна
өссө элбэх ситиһинни баһарабыт

Оксана АЛЕКСЕЕВА,
төрөлүүт.

Билигиннэри быыстапка

МОСКВА. Сүүсчээ страховоо компаниа «Страховалайн-94» бидийнхнийг быыстайгаа хийгээд байла. Россия страховкалагчидыг страховка рыногын хэсгийн уоноа проблемаларын дүүдлээри аан мангай бишгэ муунуулар. Семинарлар, опыты атастаймы, дэбалабай нэрсүүлэр хийгээд байла.

Выставке Саха Республикатын «Сани-Полис» страховой компании кыттыныны ылда. Бу компания страховкаларын өсөтө улахан интарнааи үскөттө, ниниле бирге үлүстэни туһунан албач этти ийрде. Выстахтык ылдахха, тейдуга үлүс алыбыз дээх Англиятаары страховой брокеректея компанияны кытта контракт илии баттанно.

«Сани-Полис» страховый компания страховый
компаниялар Бүтүн Россиядагы бирге үлгээни-
нэрин чидэнэ буолла.

Дьобун киһилиин
көрсүбүт дьоллоохпун

БҮГҮН САҲА БАСТАҒЫ БАЛЕРИНАТА
А. Н. ПОСЕЛЬСКАЯ ТӨРӨӨҮҮТЭ
70 СЫЛЫН ТУОЛАР

Саха Республикаһытын културатын үтүөлөөх үлэ-
лэһэ Н. С. Посельская ийэтин, саха дыһахтарыт-
тан бастагы балорунун Аиксоян Посельскай туһунан
ахтыһытын ааран баран улаханчык үөрдүн, долгуй-
дум уонна кининик кытта көрсүбүт олобум түгэллэ-
рин сыйай ыыалып.

«Сир сийар» даяк билети тиватан кинибит ово харалыган, кереа ошс сактутум. Уйсуу даякти киймататтан, даяктан дуошубурун ар сийарга умнубанка саныы сылдыбыт. Ити балерина Акселя Посельскалы ван мачан каярууер «золотые вожжи» даяк сыймалыларын астынтим.

Сылдар аясыптыра, Бөкөн үйкүмүлөхөүгө маңаз
базарар этим да, Аман Абдыгалылар очулдоого үй-
күмүгө үрөтөтөр жибм суога. Уюмга били сменга
нерфүт үйкүтүпүтөрүк жара дүлүнлээр, бышмыла-
ра-тавоалара өйбөр бөр буулянкар, бүтө дүлүнү-
күтөн улаханык туттуңсарык. Ол курдук үрөзөнө,
улаатан, драб бияр күтөвиэ, жомолтодоох сурары-
истинтиэм. Ой арзир олох нтабдөбөтөтөм,
Чурапчыта 1965

Чурапчыга 1955 сыллаахха педучууригынча үөрэххэ киирбитим. Ити аахты сыл сэткнннх бүтүүтүгэр быйбыыдаах, марафонунча дыахталлар Аксеняа Поселскай, Калбук Дуня, кэпсэталлэрлн истаннын хоһун кыргыттарылар кэпсэттим. Блччэ тухары көрбөх, сүтэрбит балеринабыт үлэтэ суох аймактарыгар олорор үһү. Мин удаханкык дохтуука, с.наа бөдөбө туйна, матааны түтүһүн кэлбитим; араа бийикхэ учулишча үтүктү журубуотун үлэстэргэ сөбүлүннэ дуу, суох дуу диин. Ити туһунан дьүү, гэбн Даша Лалтевакы кытта сүбэлэстим. Атытаткы ыраах-оройука, оолоро-эһиллэ. Соруктор А. Поселская туһунан истибэтэх да атылар. Ол эрэри үтүктүтэ тардыһыа күһнэ бары буолан, элбэх студены түмүн группа баар буолбута Иинцагынан биир кун Дашабыах үлүлүмэттэн Чурапчы сэлэннэлэтигар нийрэн Поселскаяларды көрдүү бардыбыт. Арбаа бааца сий өр көрдөөн кэлбитип буолбуппут. Хостой көрө сөбөрөххө дыахтар киникэ туолутунаа ойок тартыа. Киян үөрдүт сирэйки көрөн эрдийдибит майкай, тумуах сөбүс, антон-ки-

Дн өндүүр гына бйнаардмбыг. Нердөнунэре бар-
бата, ката, олус үрлэ уонна нукун, заалын бол-
дьоо хавалла. Бидин үөрүүбүтүтүн ынаптаммые
курдук дьабыгыгар, көтөн жөүө тийдмбг.

[illegible]

М. Д. Ильяминкина. «Профессиональная балерина көрдөгүнө сатаабылпыт, жомоаныбыз сүрдөзүк зорго да олус кыйлаан позицияларга, икки үчкүгүз үрөйлөйт. Сатаабыкты-дизайн, сатаабыкты өрө көтөрүп тыдларга этер. Иленир жаздыбаллар, оюн жомолонушат. дини үзүлгөн. Жомоор, «Наликтуулар»: «Сындыкты, устан илор кудук...» — динди быздарын бээрер. Ити

үлгүсүн уюмд «Танг малайыккы лебедей» деген куктар жана аралыктарыт ытылалыгыт уусуун кырауу барт снчылмазктн толрбулугу, — дмн вктар.

Аксонья.. Бакланьынанак шуралма үзлелл барбыт дьэбкитерэ. Ошон ол группа үлөтэ түмүтүлөмөтө. Кининик 80с сылларга мин Чуратчы. орто-всудолатыгыр учууталлык сырытталыны үнкүүгө бажору жамуналлар үбү днэк сурагы ыстыбытым. ШКМ корлуһусар 4 уроук кэндиэткен тийибитим. Уолжымыс бөдө кэлбитен сөзө көрбүтүм. Арай мываастах Аксонья Бакильевна сандаран табыста. Көрөт үрдүм уоһа. өйдөбөтө буюло днэмиян сэмийдик-эңердөһөтөм. Онуоха кичи мнэтин билэн энчаардыкта уонна: «Оҕумөрдүн кэллэбиһ, хата, ил-малыа», — днэһэ. Юны оһно бөрт элбөк өвөһтө. Дала Исаиованы-уонна Майя Девордурованы буһа алуе үрбүтэ. Ол араран нөһтө күтүһөр Мнэһыт музыкаһыһаһар кыһаһ барбатах днэк хомойон эһитэ. Дала Исаиова үнкүү-үтүрүм кыраһтан ас-төкөрө үөдөһа, брэр. Оһо бөлөһтө эр-нэһэһиһиһит. Оһуҥ дөлүһа-сөнөһрөһөһтө элбэх эһиһрэдэк түһөннөр кыһиһлөһтөһтө кнэһр сөнөһтөһгөр таһыһдык энэһиһиһ.. Иһн күтүһө билднннннх баһарина Баһа театрдыһа, иһиһтэһа, төһүһүһа.

Няня дордугар Амгара бара сыдырай керсен эвэддичерин тугарданышт. Кулутурай-сыдытар учлиниче-тудачырай студениртай историк, сартирмк. Бароват 18 Мадрах пинуюлава 1968—39 се. урэх дыйылар үнүс нмазаса Ансены. Вастлыны-ахтуу—барыларыгар бэрэдичис, үөдкэз хатобуу буолар тугуе үөрмөзччын. Наланч Писельканы үөрэтэрбинтэн олус үөдөрм, кван тугтарым Мхи ороэ пражынычы барарык. Икк-Силыс Чурайтч падуучилиныкыгар, кыноу куруу бэ-тэрэк баран Дьомускыдавазы падуучилиныкы-көбк минирбит сыдыгытар, этэ. Билэтин кини кынык Ня-пача ийэтин утумуан эмэ. Бэлэрини букабутун боюна ситилинчэрин истан-мүмүрү-сүөх үөдөбит.

Лобань, БОГОНА,
РФ, Мордовия, Чувашия.

Кыялы 60 сылын көрсө

ТАРБАХХА БАТТАНАР АХСААННААХТАР

[illegible]

Бастаан Забайкальский байыанна уонкуртук
сел курдун үрөнөр, ол кыныттан, ийе дойдун ш-
ракыысатын маңабылыгар сукууополмыр. Кыннлар.
1946 сыл күбүрү 210-с дивизия 582-с стрелковий
полкатын үнүс батальонуи саоттабытар инкрэи
Дауринтатан, хуас Японияны утары саркыга ати-
наллар. Күнүтүн ханна токтобут сирдэртэр окуу-
на хастаран сынытаталар, түүнүтөр айыкка туруу-
рэллар. Хомууттуу эриллүбэт синахаларын, гран-
таларын, кыныллы дивизионх атымалдарын сугас-
лар. Ийе кураун каттал Хайлар нуорат тайгыгар
тинкүүлөр. Вуттунуу хайа, кунах, хуас буолан
атахтарык салтыныкылар бабы ахтаран, үсүс-
тар атага суох буолбуттара, аайылы сардан ку-
рууна тутта тинисиллэр. Нуораты айтатоманан
алтынаан ус хонук минтэр барылардыттар. Сарни-
катырдык аайык Япониялар сахалардылар тала
дырдык унуктарынан инчаларын ийи, ахус кы-
дыгырастарын, салтыларын, тайга түстүлөр эра
мустуу маала сардан ахус катырдыттарын, үнүс
мустуу маала сардан ахус катырдыттарын.

[illegible]

этилер. Нахалаахтарын тийхэн ылан барам, 102
ынылаауу ууаггарар кэбислэртэр. Маахчуркыт-
тан Иркутскайга диври маахчур кэбислэрт, онтон
1946 сыллаахха, дөдүбүтүгэр ысталаабытара.
Армияга Парфенов аяа. Татта уолунуук бириэ
сылдаабытым. Кэбислэрт ийэм Кэбээйигэ олбут
от. атын да чукас дьонум суохтара. Ойон Дирин-
иэ бырааппар Махалаага барбытым. Бастаан хо-
нуу биртэдьириэвх үлэлаабытым, кэлиэ транто-
рист эдэткэ баһылаабытым.

Сэрэн, хоту нөхөрлүүлүү явтерана. 46 оны бийр-
гн оморбул нэрэвн. сэтгэ оро нийтэ. Татьяна Васк-
дьянна Максимовна оговньарун нэлсээтэйг сэтгээн
бнврэр:

[illegible]

Исхакфонт Ногойлович ололбуу олодун, сыддык-
бег сырымытын эрситэ сайматахтына, «Уол өрө саз-
тык сыдаанын үстэ курдалар» дикси саха өбүлү хр
Ногой этэрин өйдүү бөлөрдүн. Саха үстэ укуор-ха-
налар өртө ырах дьарбыллар. Өлүөтэ аһа хотуу
на кыһыкы туһа дикси муусталх ууку кыһыл ыт-
кынан булдуһаан. сэрэм уотун орототунан ааһа
дойдутугар этэтиэ эрхикан. Саха коруутун аһаа-
нык элбегинан, киргэ түспүт түдүм аһаадык толор-
доһо. Ол түдүм баран ветеран хаанык дарааны чөл-
чөтүнүнэн туһамкытын киниттахкынэ, курус санаади
ууһа туттарарынан.

Тестирование ЗАКАПОВ.

Көмөлөйөргүүтөр базарыбыз

Тайван Болтонгомон эрхтгээхлэн. Хоту нүүс эр-
түхэн колорулдүү кыттынааарай. Хөлөн 8 оло-
лохбүт, 34 саятэкүрү, Наргэммэнхэн. Марна
Петровнамын республиккаг бастахын баянм
котерол динэ нэргүсөн бадареттэнэ 103 ынар
исары керен-харадан 104 нэмрэн ылыппыт, уту
идхынга үрдүн аярыбалары ситиспилит. Ол үбүн
отчотогоу партиа НБ тичаа нэлэ сылдымбытара
уолга «Искава» автомашиня фондатыл. Огарбыт-
рэ. Очолорту партиа райкомун бастаах скарета
рынаа Т. М. Сысаятнү үлэлкүр. Ол автомашин-
набыт ууту таады быраахытты сүтте. Көкнэ нп
рэйи митүтүм аяаарат митиа алымата үөгүбүтү-
гэр 150 сэнэ төрөөү элчирептэнэ нипиттээрм.
Улуурум хангаатын редакцията бу суруундун та-
наарыа дэжкнэ кердөөү былаттаах сурудабын.
Павлов Роман Семенович динэ Бамрга төрөөбүт
убайдаах эним. Күнэ 1938—1941 эс. Чүрөпчүд,
ол минин нэлкнэктардээр лэскратары керимэ
сылдан үлөзбистэ. Олго хангаах эрэ нэлкнэжнэ
кэргэн ыдымтаах кыстаага. Хангаатын билгичи
олох өйдөөбүтүн. Ол кннэ кымы да, үөл да буол-
лук, бабар, керчөө-хомүрөөс оло халкыта буула-
рай дин сакан суруйбиса.

Убайжым элбэх табыарытардаах этэ, үкүүлэргэ өлөк-сүтэх барамыстар. Вадиян урут госбанга үлэлэбэт П. П. Посельский баар, өлөк экикэлбэ олорбулут. Катя Михайла Кривошлыкованын дуулаах ахороһор убайжым юнионка баарга армалда барбыта. Михайл өбөлүрү Марфа, Александра, Николай, Григорий билинчэ-башлар. Убайжым лагустанда, байында. Баар табыарыда, дуулаах андага Нокдраг дээт баара. Кырдьаастар баар булуустамылар, Кини сарыкта бастары, комуурга барыа албут сурахтаада, үстүү немелы мотомытынаах үлөлү үлү. Ал тулунан байыныаа, остуурта улаада олорон Н. С. Тичиглинов, дарсаабатын үтүөйдик өйдүтбөн. Ол Нокдраг убайжыныаа толору ннрадырынаах буотуканы өр-бүр массалыа кудомытар тизбэллэрин илэ харахпыан көрбүтүөрдик. Кини тулунан өйдүүрүм итилер.

Убайды Ленинград зоошаранга Старо-Русская про-
куонкум (Иркутск) дэрибэлэгдэн 2000 метр мүн
Ага дооду сэрэлгисэр. 1943 сылында эсүүтэр
коллагыналарга тобуудан сытар.

КРЕДИТНО-ФИНАНСОВЫЙ СЕКТОР.

Биллэриилэр

Үүнэр 1995 сылга тыа хаһаайыстыбатын боро-дуукууларын өгөрөөчүлүгү компенсация харчыта сүөһү төбөтүнэн төлөнөрүнөн, бары сүөһүлээх хаһаынай дьон уонна бааһынай хаһаайыстыбалары тубааннаах нэһиликтэргит дыһалталарыгар нэлэн сүөһүгү ахсынан бу дыл иһинэн чуолкайдааргытыгар.

Улуус дыһалтата.

х х х

1994 сыллаагы оттуур сир нолуокун төлүү илин Чурапчы сэлэнньэтин олохтоохторо ахсынны 30 күнүгэр дээр ити нолуоккутун төлүүргэ тиэтэйи.

Сэлэнньэ дыһалтата.

х х х

Нэһилиэнньэти олох-дьаһах өгөтүнэн хааччылар «Күннэй» тэрийдэ бааһынай хаһаайыстыбаларыттан уонна биридирдээн дьонтон убаһа тыһын тутар. Төлөбүрү—дүөгүбэр быһытынан. Тел. 21-805.

МАХТАНАБЫТ

Билингини нэмтэ күннэтэ көрсөр олохпун марахаттара үксээн иһэллэрин үрдүгэр күүспүтөх өртүгүтүн иэдээн тахсан, онто да суох үгүс кыһалыбар эһи соротох мал тус бэйэтин күүһүнэн нм-йан туруулаһпат күүмүсэһини үөскэтэр түгүннэрэ тирээн кэллэр. Билингини мал быһыл күһүн итин-ник быһылыга-майгыга түбэстибит уонна бар дьоммут үтүө санаалара, көмөлөрө күүс-өйбүл буолбутугар баар-суох улууспун хаһаытынан кинилэргэ диринг махталбытын тиэрдэбит.

Уолум Хабаровскайга үөрөнө, кийинтим аспирантурага туттарсаары Дьоккуускайга бөлөмнөнө сырыттаһтарына олорор квартиралара умайан, дьнэлэрин тэрийдэ олорчу, таһастара-саптар, иһиттэрэ-хомуостара, астар-үөллөрө, кинигэлэрэ барыта күл-көмөр буолан, хайдах тахсан барбыттарынан туран хаалбыттар. Ол түмүгэр кийинтим үөрөххэ иһирэрин тохотон үлэллэргэ күһэллэнэ. Бу алдыархайга түбэспит нэммитигэр үтүө санаалаах дьон бааллара өйбүтүгэр өй, күүспүтүгэр күүс утан, санаабытыгар санаа эбэн тирэх, көмө буолбуттара.

Билингини дьнэ көргөн ис дьыала отделын үлэһиттэригэр, начальник В. В. Арикановка, Чурапчы сэлэнньэтин дыһалтатын баһылыгар А. Р. Саргыдаева, социальной көмүскэл управлениетын начальнигар А. П. Романовка, дьнэ көргөн, дыһтар көмүскэллэргэр уонна демографической полицияга отдел начальнигар В. Д. Пинигинага, «Эрэл» ХЭТ директорыгар П. И. Макаровка, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун улуустаагы комитетын председателигэр Е. П. Давыдовка, сизним сылдыар «Кэскил» детсадын коллективыгар, сэлэнньэсэ А. В. Негородовага, ыарахан нэмтэ малды көмөлөһөргө, суон дурда, халыг хахха буоларга бөлөм бэйэм сааһым тухары үлэлэһбит коллективтар, Чурапчы орто оскулатын алын сүһүөх уугуталларыгар, техническэй үлэһиттэригэр, профком председатели М. Д. Колесовага билингини ылда аһаан-минээн көмөлөспүтүгэр олус долгуһан туран махтанабыт.

Ойуурдаах кыбаар охтубат дьнэбит курдук, элбэх доһоттордоох киһи эһиэ өлөх-охтон биэрбэт. Махтанабыт биһргэ кырдыбыт табаарыстарбар Е. Н., Н. Н. Монастыревтарга, К. П., А. Г. Лобановтарга, Д. К., И. Н. Дьяковскайдарга, В. Н. Шестаковага, А. И. Монастыревага, С. Г., И. Н. Кынаньовтарга, А. А. Борисовага.

Иэдээн буолбутугар сүүрбүт-көппүт, билсэбит, көмөлөспүт уолум табаарыстарыгар Д. А. Кириллинга, Георгий, Геннадий Софроновтарга, Николай Коркинга, Александр Монастыревка ис сүрөхпиттэи махталбытын биллэрэбит.

Махтанабыт аймахтарытыгар: Чурапчыга олорор Мария Ивановна Матвеевага, Мындааайылга олорор бары Соловьевтарга, кийинтим аймахтарыгар—Сунтаарга олохтоох Ивановтарга, Дьоккуускайга баар Стручковтарга.

Көмөлөспүт, өйбөбүт бар дьоммутугар үтүө доруобуйаны, үлэһитигэр ситиһинлэри, дьнэ көргөтүгүтүгэр дьолу-соргуу баарарыт. Барытынан нэлэн иһэр Сага Дьылынан ээрдэһиһит! Үүнэр сыл үгүс үөрүүлээх-көтүүлээх буолуохтун.

Диана, Константин Дьячовскайдар, иһэлэрэ, эбэлэрэ Елизавета Мироновна.

Редактор М. Н. СИДОРОВА.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Москва. Столица кинигэр Россияга пейнтболга оонньуур аан мангайгы хонуу аһылына. Оһон Россия бу кинигини тар-

даммыт оонньуу аан дойдутаагы ассоциациятыгар иһирэр 24 дойдута холбосто.

Билингини ким баарбыт «Алекс-пейнтбол» кудуу-ка урут тардаммыт «Зарницада» курдук оонньууга кыттыһан сол: уустук таһыканы, үтүгэй спортнай бөлөмн көрдөрөн туран кырааскалаах шариктарынан ытылаһан күрөхтөһөр хамаандаһар бэйэлэрин иһэн ардыларыгар утарылаһааччылары билдэһэн билдэһэр иһин өһүһүүнү иһаталлар.

Синмоһон: оонньоочулартын биһрдэстэрэ. (РИТА—ССТА).

Эбэрдэлиибит!

Күндүтүк саныыр убайбытын, Российской Федерация үтүөлээх тутуааччытын, «Бочуот Знага» орден навалерын АРТЕМЬЕВ Иннокентий Семеновичи 60 савскаын туолбут үөрүүлээх күнүгүнэн итинтик-истинтик эбэрдэлиибит. Баһарабыт булгуруйбат кытаанах доруобуйаны, сындаһаннаах үлэһэр ситиһилэри, күн сирингэр баар үтүөнү-үтүгэйи барытын, Артемьевтар, Сидцевтар, Пермиковтар, Николаевтар.

х х х

Мындааайытаагы «Ымы» дьаһыла-сад сэлэнньэтин, Россия үөрэһиритин туйгунун ХАРИТОНОВА Альбина Николаевнаны уонна улууска бастагы методист-интэһичини, Россия үөрэһиритин туйгунун АРТЕМЬЕВА Татьяна Егоровнаны үйэ аһардаах үбүлүөйдэргитинэн итинтик-истинтик эбэрдэлиибит.

Бүһпүт түбүктээх интэһичи иэдэни сөбүлээн, отуча сыл устата бары сатабылгытын, дьолуругутун, тапталгытын кыраасаннар дьоллоохтун үөрэ-көтө кыһалдата суох сылдыалларыгар баарбын иһин махтал-баһымы тылларын тиэрдэн туран, кырдыарга кыһайарбын, мөлтүүргэ бэриммэнэ, уһуннун дьоллоохтун олороргутугар баһарабыт.

Үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун улкона, улуус детсадтары коллективтара.

х х х

Күндү өбөбүтүн, балтыбытын, эдьиниһитин *ВИНОКУРОВА Лена Герасимовнаны республикада кытылыбыт «1994 сыл бастыг интэһичитэ» конкурс кыһымылаага буолбуккунан, «Российской Федерации үөрэһиритин туйгунун» бочуоттаах аатын ылбыккынан ис сүрөхпиттэи үөрэ-көтөн туран итинтик-истинтик эбэрдэлиибит. Баһарабыт аламай үрүт күн аһыгар, үктэл буор үрдүгэр чэбдик доруобуйаны, сыралаах үлэһэр өссө да ситиһинлэри, дьолу-соргуну.

Ийэ, аһаг, эдьини Балбаара, балтыларыг, быраатыг, Кривошапкиннар, Дьоккуускайтан Васильевтар.

АТЫЛЫБЫТ

Чурапчы сэлэнньэтин иһигэр баар икки хостох, итиниллэр квартираны: Адырыспыт, Ленин ул. 93 №-рө, 3 кв.

х х х

Суһаллык Куохалыга баар уһаайдалаах тутулдук дьнэ көкдөйүн. Сир тоһор дьнри хаһылыбыт подваллаах. Адырыспыт, Чурапчы сэл. Новая переулка 5 №-рө. Тел. 22-184.

х х х

«Ремтех» ХЭТ атылыгар: —Т-16 (шасси) трактордары. —Т-25 уонна Т-16 (шасси) трактордар саппаас таһастарын аһалан биһэргэ сайаалка хомуйар. —Т-150 В6 (погрузчик) тракторы аһалан биһэргэ сайаалка хомуйар. Эрдаттэн төлөөһүнэ—55 мол. солк.

Сыана ыары турарынан, бу техникалары ыларга тиэтэйи!

АТЫЛЫБЫТ

Үтүгэй турунтаах, сагатык «Урал» мотоцикты. Сыаната—2 мол. солк. Наадыааччылар 21-575 телефонна билсиг.

САНААПКА ХОМУНАБЫТ

«Аартык ЛТД» ХЭТ санаалка хомуйар:

—«Иж-Планета» мотоциктыларга. Сыаната: эрдэтэн төлөөһүн—1 мол. 600 тыһ. солк., калбитин калып—600 тыһ. солк.

—КамАЗ автобуска:

—КамАЗ автомашинна араас мааркаларыгар.

Тел. 21-182, 21-613.

Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, колхознай тутуу ветерана, сэрри өгдөөбөтө, хоту көһөрүлүү кыттылаага, Хадаар нэһилиэгин олохтооһо

ПРОКОПЬЕВА Варвара Трофимовна

69 сааһыгар ылдыан өлбүтүн, дирингик курутуһан туран, бары аймахтарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Өбөлөрө, сизиннэрэ, хос сизиннэрэ, кийинтэрэ, күтүөттэрэ.

Проконьева Варвара Трофимовна өлбүтүнэн диринг кутурданнырын тиэрдэллэр:

—Өбөлөрүгэр, сизиннэригэр, аймахтарыгар Хадаар нэһилиэгин дыһалтата, «Хадаар» табаарыстыба.

Таптыр көргөһүм, аһабыт, эһэбит, бырааппыт, сибээс кырдыаһас үлэһитэ, тыыл ветерана, Чурапчы олохтооһо

СОЛОВЬЕВ Ион Ионович

ахсынны 21 күнүгэр эмискэ ылдыан өлбүтүн, дирингик курутуһан туран, бары билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Көргөһү, кыһа, күтүөттэрэ, сизнэ, эдьиниһэ, бырааттара, аймахтара.

Соловьев Ион Ионович өлбүтүнэн диринг кутурданнырын тиэрдэллэр:

—Көргөһүгэр, кыһыгар, сизингэр, биһргэ төрөөбүттэригэр, чугас дьонугар, аймахтарыгар улуустаагы федеральной почтовой сибээс узельн коллектива.

Детсад үлэһитэ, Хатылы нэһилиэгин олохтооһо

ЯКОВЛЕВА Анастасия Петровна

өлбүтүнэн диринг кутурданнырын тиэрдэллэр:

—Дьнэ көргөһүгэр Чурапчыттан, Одьулунтан Соловьевтар, Турантаевтар, Михайловтар, Урэх Күөрэттэн Турантаевтар, Решетниковтар, Диринтэн Никоновтар, Чакыртан Михайловтар, Дьоккуускайтан Михайловтар, Соловьевтар.

Бахсы нэһилиэгин Толоон бөһүөлэгин олохтооһо

СОКОЛЬНИКОВ Анатолий Абрамович

эдэр сааһыгар ыарахан ыарыттан өлбүтүн, дирингик курутуһан туран, билэр дьонугар, табаарыстарыгар иһитиннэрэбит.

Көргөһү, өбөлөрө, убайдара, аймахтара.

Скольников Анатолий Абрамович өлбүтүнэн диринг кутурданнырын тиэрдэллэр:

—Көргөһүгэр, өбөлөрүгэр, убайдарыгар Бахсы нэһилиэгин дыһалтата.

Үлэ, сэрри ветерана, Чурапчы сэлэнньэтин олохтооһо

БРЫЗГАЕВ Петр Степанович

өлбүтүнэн диринг кутурданнырын тиэрдэллэр:

—Уолугар Алексейга, кийинтигэр Надедага табаарыстара Посельскайдар, Ивановтар, Кириллиннар, Чуковтар.

—Уолугар Брызгаев Володяда интернат-оскулаттан доһотторо, табаарыстара.

—Көргөһүгэр Брызгаева Анна Дмитриевнага, өбөлөрүгэр, сизиннэригэр, чугас аймахтарыгар Соловьев нэһилиэгин дыһалтата.

Зарегистрирована Служба (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.